



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ab Anno 313. Usque Ad Annum 361

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1758**

**VD18 90117778**

§. 47. Aetii initia.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66022)

§. XLVII.

*Aetii initia.*

Sæculum IV.  
A. C. 347.

Aetius, quem Leontius in Diaconum ordinaverat, erat natione Syrus, Antiochiæ natus; Parens ejus inter Præfetti Ministros munus gerebat, quo male functus, capitali supplicio affectus est; bona defuncti fiscus hausit. Aetius, postquam aliquanto tempore Mulieris cujusdam mancipium fuisset, recuperata, ignotum quomodo, libertate, opificio arario se dedit, & vitam reficiendo lacera æramina ægre sustentabat; aliquando ei Matriona monile, aut armillam auream reparandam attulit, ipse, retenta aurea, aliam cupream deauratam, priori simillimam, restituit, at detricto per usum auro dolus apparuit, ergo accusatus in judicio, furum pœnam sustinuit; hinc infelici opificio maledicens, ad alia se convertit. Circulator, quem Sopolis vocabant, Regiones varias pervagabatur sub specie medici, huic primo comitem se junxit Aetius; nactus deinde quemdam Armenum, ita simplicem, ut se artis medicæ peritissimum crederet, eum multo auro emunxit; tunc vero se publice ut Medicinæ Magistrum gessit, Medicorum conventus frequentans, ubi opinionem, quam sibi defendendam proposuisset, firmis lateribus, & valido clamore propugna-

*Philost. 1.3. c. 15. & ibi Val. Greg. Nys. lib. I. cont. Eunom. p. 30. in append.*



Sæculum IV. pugnabat; his dotibus illorum animos  
 A. C. 347. sibi devinciebat, quorum sententiam ro-  
 busta voce, & imperturbabili audacia tue-  
 batur.

Cum Aetio Galenus satis opum de-  
 disse videretur, relicta medicina, ad Phi-  
 losophiæ studium animum adjecit, nam  
 homini Græco, cui nulla alia, quam pa-  
 tria lingua opus erat, si modo ingenio  
 valeret, ad omnis generis scientias eniti  
 licebat. Primum in Philosophiæ rudi-  
 mentis Præceptorem audivit Paulinum,  
 qui ab Episcopatu Tyriensi post S. Eusta-  
 thii depositionem ad Antiochenum trans-  
 iit; ipso ex humanis sublato post sex men-  
 sium spatium, Eulalius ejus Successor Ae-  
 tium Antiochia expulit. Inde Anazar-  
 bam in Cilicia se conferens, statim cui-  
 dam Grammatico serviit, ejusque se  
 Disciplinæ tradidit, tum in familiam  
 Episcopi Anazarbani, nomine Athanasii,  
 adlectus est, rursusque Tarsum profe-  
 ctus, diutius cum Presbytero Ariano,  
 nomine Antonio, moratus est, qui se, si-  
 cut & Athanasius Anazarbanus, Discipu-  
 lum S. Luciani jaçtabat; plerique enim  
 primorum Arianorum, ut & ipse Arius,  
 tanti Magistri Discipuli videri volebant.  
 Aetius exinde rediit Antiochiam, Leon-  
 tium Doctorem, tunc Presbyterum, au-  
 diturus; etiam Eustathii, Episcopi Seba-  
 steni, circa illud tempus Antiochiæ de-  
 gentis,

*Basil. ep.*  
 79. 82.



gentis, Discipulus fuit; cum vero linguam continere non posset, altera jam vice Antiochia eiectus, & in Ciliciam reversus, ibi adversus quemdam ex eorum numero, quos Borborios nominabant, erantque Gnosticorum deterrimi, crebro disputans, turpiter victus est, ita ut prope pudoris vehementia enecaretur; mox, solatium sibi in visione cœlesti suggestum, edixit, & tantum robur, ut ab hac die disputando esset invincibilis.

Exinde in Ægyptum peregrinatus est, ut Alexandriae Manichæorum Ducem, nomine Aptonium, videret, cujus sapientiæ, & eloquentiæ apud omnes maxima erat opinio; hunc autem Aetius, disputando aggressus, paucis argumentationibus elinguem reddidit, qui devictus, ignominiam tam impotenter tulit, ut contracto morbo, septimo post die vivere desierit. Alexandriae Aetius Dialecticæ incubuit, usus Magistro Sophista, Aristotelis Sectatore; unicus labor erat, Doctrinam Ecclesiæ de Verbo Divino in figuras Syllogisticas redigere, atque, a mane usque ad vesperam sedens, Theologiam in methodum geometricam cogere nitebatur. *Multum*, inquit Socrates Historicus: *Aristotelis Categoriis incumbebat, & forte sub isto nomine totam ejus Logicam accipit.* Subjungit Socrates; Aetio hujus operis Aristotelici finem, & propono-

Sæculum IV.  
A. C. 347.

*Epiph. hæc.*

*Socr. l. II. b. 35.*  
*v. Aug. IV. Conf. c. 16.*



Sæculum IV. A. C. 347. propositum non fuisse perspectum, quod nullum aliud fuisset, quam ut juvenes contra Sophistas, veram Philosophiam iridentes, exercitarentur, hinc Academici, Platonis Sectatores, hanc methodum Aristotelis damnabant. At Aetius, cum nunquam Magistrum ex Academicis audivisset, hac subtilitate extricare se non potuit, nec, quomodo generatio æterna sit possibilis, percipere. Parum scientiæ in eo erat, sed magna, quantam homo agrestis acquirere potest, disputandi exercitatio. S. Scripturam vix noverat, nec antiquos interpretes, quales sunt Clemens Alexandrinus, Africanus, Origenes legerat.

Cum tanta temeritate de natura Dei disputaret, populus ei cognomentum Athei imposuit; ipse vero affirmare non erubescibat, ita sibi Divinam naturam esse perspectam, ut se ipsum clarius non cognosceret; Locum illum Evangelii intelligens; vitam æternam esse cognoscere Deum, & Jesum Christum, totam Religionem in hac sola cognitione speculativa constituebat, nihili jejunia, nihili alia pietatis opera, & nequidem mandatorum Dei observationem faciens; cum aliquando non nemo, ipso præsentem, quosdam vituperaret, cum mulieribus in peccata carnis lapsos, pios questus risu excipiens, ait, fornicationem esse de censu aliarum

*Soz. l. II.  
c. 15.  
Epiph. hæc.  
76. n. 4.  
Joan. 17.3.*



aliam corporis necessitatum, qualis e-  
 tiam illa esset, ut quis auriculæ prurigi-  
 nem scalpando sedaret. Cœterum Ae-  
 tii Doctrina erat clarissima Arii hæresis,  
 nec in alio differebat, quam quod ipse  
 Arianorum principio pressius insistens,  
 omnia, quæ ex eo sequerentur, assereret,  
 & diceret, Verbum, non solum non esse  
 æquale Patri, sed nec etiam simile.

Sæculum IV.  
 A. C. 347.

§. XLVIII.

*Paulus, & Macarius in Africam  
 missi.*

Credibile est, post Concilium Sardi-  
 cense Gratum Episcopum Carthagi-  
 nensem ab Imperatore Constante postu-  
 lasse; turbatæ Ecclesiæ Africanæ pacem  
 daret; quippe Imperator duos misit  
 haud modicæ auctoritatis viros Paulum,  
 & Macarium, quibus quidem non aliud  
 imperatum fuisse videbatur, quam ut in  
 Africa pauperibus eleemosinas distribu-  
 erent, & cujusvis Ecclesiæ inopes auxilio  
 solarentur; at simul omnes Fideles, ut  
 relicto Donatistarum schismate, ad Ec-  
 clesiæ Catholicæ unitatem redirent, hor-  
 tabantur. Donatistæ in vulgus sparge-  
 bant; advenire Paulum, & Macarium,  
 ut persecutionem excitarent, ubi omnia  
 ad Sanctum Sacrificium parata fuerint,  
 effigiem exprompturos, & altari imposi-  
 turos;

*Optat. L. 3.*

*Ibid. sub fin.*